

Standardy Ochrony Małoletnich

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.poz.1606)

Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 i 1606)

I. Ochrona w zakresie kontroli pracowników Szkoły.

1. Przed dopuszczeniem pracownika do pracy z małoletnim, dyrektor szkoły dokonuje kontroli w zakresie spełniania przez zatrudnianego pracownika warunków niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz niekaralności poprzez:
 - a) sprawdzenie danych w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym,
 - b) pobranie zaświadczenia kandydata/kandydatki z Krajowego Rejestru Karnego, jeżeli zezwalają na to przepisy prawa.
2. Dyrektor Szkoły dokonuje weryfikacji danych osobowych kandydata/kandydatki w zakresie:
 - a) posiadanych kwalifikacji, w tym bada stosunek pracownika do wartości podzielanych przez Szkołę, takich jak ochrona praw dzieci i szacunek do ich godności,
 - b) danych osobowych (imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia, dane kontaktowe) osoby zatrudnianej pozwalających zidentyfikować osobę przez nią zatrudnioną, niezależnie od podstawy zatrudnienia.

II. Ochrona w zakresie bezpiecznych relacji między małoletnim a personelem na terenie Szkoły.

1. Każdy pracownik szkoły powinien utrzymywać z uczniami relacje bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec nich oraz innych dzieci.
2. Działania podejmowane przez pracowników/nauczycieli powinny być otwarte i przejrzyste w:
 - a) komunikacji z uczniami:
 - zachować spokój i cierpliwość,
 - słuchać uważnie i udzielać odpowiedzi adekwatnie do wieku dziecka,
 - szanować i rozumieć sytuację, w której znalazł się uczeń,
 - szanować prawo dziecka do prywatności,
 - dochować tajemnicy w zakresie informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci,

- być taktownym i stosownym, nie przejawiać dominacji władzy w relacji nauczyciel – uczeń,
- wskazać osobę, do której może udać się dziecko w sytuacji niekomfortowej wobec konkretnego zachowania lub słów;
- b) działaniach z uczniami:
 - doceniać wkład ucznia w podejmowaniu przez niego działań,
 - traktować każdego ucznia równo bez względu na płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd,
 - unikać relacji i sytuacji, w której dochodzi do zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów prawnych dziecka,
 - raportować dyrektorowi Szkoły o ryzykownych sytuacjach w relacji pracownik/nauczyciel – uczeń;
- c) kontaktach z uczniami:
 - w sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka unikać innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem,
 - nie naruszać integralności fizycznej dziecka,
 - stosować zasady bezpiecznego kontaktu z dzieckiem, uwzględniając jego potrzeby w danym momencie, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny,
 - zachować szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania,
 - kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych,
 - jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami prawnymi poza godzinami pracy szkoły winny być kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).

III. Ochrona w zakresie podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie (np. wolontariuszy, pracowników organizacji/institucji oraz innych osób, które mają kontakt z dzieckiem):
 - a) gdy dziecko doświadcza:
 - przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu,
 - wykorzystania seksualnego,
 - zagrożenia zdrowia i życia;
 - b) działania interwencyjne:
 - zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować je od osoby podejrzonej o krzywdzenie - nauczyciel/wychowawca/pedagog specjalny/psycholog,
 - zawiadomić policję – interwencyjny numer telefonu - pedagog/dyrektor.
2. W przypadku gdy uczeń doświadcza jednorazowo innej przemocy:
 - a) fizycznej lub psychicznej:
 - klapsy,
 - popychanie,
 - szturchanie,

- poniżanie,
 - dyskryminacja,
 - ośmieszanie;
- a) działania interwencyjne:
- zadbać o bezpieczeństwo dziecka, i o ile to możliwe, odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie - pedagog specjalny/psycholog,
 - podjąć rozmowę z osobą stosującą przemoc/zakończyć współpracę/rozwiązać umowę z osobą krzywdzącą dziecko - pedagog specjalny/psycholog/dyrektor.
3. W przypadku gdy uczeń jest pokrzywdzony innymi typami przestępstw:
- a) działania interwencyjne:
- zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie - pedagog/psycholog,
 - poinformować na piśmie policję lub prokuraturę, składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa - pedagog specjalny/dyrektor.
4. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią (przemoc rówieśnicza):
- a) gdy podejrzewa się, że dziecko doświadcza ze strony innego dziecka:
- przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu,
 - wykorzystania seksualnego,
 - namawiania do czynów i zachowań ryzykownych,
 - zagrożone jest jego życie;
- b) działania interwencyjne:
- zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie - wychowawca/pedagog/psycholog,
 - przeprowadzić rozmowę z rodzicami/opiekunami dzieci uwikłanych w przemoc - pedagog/psycholog/dyrektor,
 - równolegle powiadomić najbliższy sąd rodzinny lub policję, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa - pedagog specjalny/dyrektor.
5. W przypadku gdy uczeń doświadcza ze strony innego dziecka jednorazowo innej przemocy fizycznej:
- a) fizycznej lub psychicznej:
- popychanie,
 - szturchanie,
 - poniżanie,
 - dyskryminacja,
 - ośmieszanie,
 - lub innych niepokojących zachowań,
- b) działania interwencyjne:
- zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie - wychowawca/pedagog specjalny/psycholog,
 - przeprowadzić rozmowę osobno z rodzicami dziecka krzywdzącego i krzywdzonego - pedagog specjalny/psycholog,
 - opracować działania naprawcze - wychowawca/pedagog,
 - w przypadku powtarzającej się przemocy powiadomić lokalny sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny - pedagog specjalny/dyrektor.
6. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego:

- a) gdy podejrzewa się, że dziecko:
 - doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu,
 - wykorzystania seksualnego,
 - zagrożone jest jego życie,
 - b) działania interwencyjne:
 - zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować je od rodzica/opiekuna prawnego podejrzanego o krzywdzenie - pedagog specjalny/psycholog,
 - zawiadom policję – nr 112 lub 997 - pedagog specjalny/dyrektor;
7. W przypadku gdy dziecko doświadcza zaniedbania lub rodzic/opiekun prawny dziecka jest niewydolny wychowawczo :
- a) działania interwencyjne:
 - zadbać o bezpieczeństwo dziecka - wychowawca/pedagog specjalny/psycholog,
 - porozmawiać z rodzicem/opiekunem prawnym - wychowawca/pedagog specjalny,
 - powiadomić o możliwości wsparcia psychologicznego i/lub materialnego - pedagog specjalny,
 - w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna prawnego powiadomić właściwy ośrodek pomocy społecznej - pedagog specjalny/psycholog.
8. W przypadku gdy dziecko jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw stosowanymi przez rodzica/opiekuna prawnego:
- a) działania interwencyjne:
 - poinformować na piśmie policję lub prokuraturę, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa - pedagog specjalny/dyrektor.
9. W przypadku gdy dziecko doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej stosowanej przez rodzica/opiekuna prawnego:
- a) dziecko doświadcza przemocy fizycznej lub psychicznej:
 - klapsy,
 - popychanie,
 - szturchanie,
 - poniżanie,
 - dyskryminacja,
 - ośmieszanie,
 - innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):
 - b) działania interwencyjne:
 - zadbać o bezpieczeństwo dziecka - wychowawca,
 - przeprowadzić rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym podejrzanym o krzywdzenie - pedagog specjalny/psycholog,
 - powiadomić o możliwości wsparcia psychologicznego -pedagog specjalny/psycholog ,
 - w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna prawnego lub powtarzającej się przemocy powiadomić właściwy ośrodek pomocy społecznej - pedagog specjalny/psycholog,
 - równoległe złożyć do sądu rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację rodziny - pedagog specjalny/dyrektor.

IV. Procedura składania zawiadomień o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamiania sądu rodzinnego.

1. W przypadku uzyskania informacji o przemocy w rodzinie, stosowanej wobec ucznia, który nie ukończył 18 tego roku życia:
 - a) nauczyciel sporządza notatkę służbową i przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy/pedagogowi szkolnemu/dyrektorowi szkoły.
 - b) pedagog szkolny/specjalny przeprowadza rozmowę z uczniem w celu potwierdzenia faktu krzywdzenia i podejmuje działania :
 - poinformować o działaniach, które obowiązany jest podjąć w celu zapewnienia pomocy ofierze,
 - upewnić się, że dziecko będzie w dotychczasowym miejscu zamieszkania bezpieczne na czas prowadzonych działań.
 - wezwać do szkoły rodziców/opiekunów prawnych i przeprowadzić z nimi rozmowę/wywiad,
 - poinformować o zamiarze podjęcia określonych działań i przedstawić propozycję ustalenia planu bezpieczeństwa,
 - sporządzić opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z uczniem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami,
 - opracować plan pomocy dziecku zapewniający bezpieczeństwo oraz wsparcie,
 - podjąć mediacje z rodzicami/opiekunami prawnymi celem omówienia planu działań pomocowych,
 - określić sposób powstrzymania przemocy stosowanej przez osoby dorosłe wobec małoletniego oraz zobowiązać sprawcę przemocy do konsultacji z psychologiem/specjalistą,
 - ustalić harmonogram kontaktów z osobami i instytucjami wspierającymi rodzinę w sytuacji przemocy wobec dziecka;
 - c) dyrektor informuje rodziców o:
 - konsekwencjach prawnych przemocy wobec dziecka i obowiązkach szkoły,
 - zgłaszania do prokuratury oraz do sądu rodzinnego i nieletnich przemocy wobec małoletniego,
 - w sytuacji gdy rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez szkołę, dyrektor szkoły niezwłocznie składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury lub wnioszek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego i nieletnich.

* Uwagi: W sytuacjach wyjątkowych, które związane są z zapewnieniem bezpieczeństwa, dopuszcza się wprowadzenie zmian lub korekt.